

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres: Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX DEN HAAG
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
105097-100832-VGP

Bijlagen
1

Uw brief
20 december 2012

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Datum 4 februari 2013
Betreft Kamervragen

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u, mede namens de minister van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap, de antwoorden op de vragen van de Kamerleden Hilkens (PvdA) en
Ypma (PvdA) over drugsgebruik in het speciaal onderwijs (2012Z22638).

Hoogachtend,
de Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn

Antwoorden op Kamervragen van de Kamerleden Hilkens (PvdA) en Ypma (PvdA) over drugsgebruik in het speciaal onderwijs (2012Z22638).

1.

Kent u het bericht "Drugsgebruik jeugd speciaal onderwijs hoog"?

1.

Ja.

2 en 3.

Bent u op de hoogte van het hoge drugs- en alcoholgebruik in het voortgezet speciaal onderwijs (vso) in Rotterdam? Zo ja, hoe groot is dit probleem?

Is dit een problematiek die landelijk speelt? Zo ja, van welke aard en omvang is die problematiek? Zo nee, hoe weet u dat?

2.

Het drugs- en alcoholgebruik van jongeren in residentiële jeugdzorginstellingen (rjz), cluster 4 van het voortgezet speciaal onderwijs (vso), het praktijkonderwijs (PrO) en het vmbo met leerwegondersteuning (lwoo) is hoger dan in het reguliere onderwijs (vmbo en havo/vwo). Ik ben hier mee bekend. Dit betreft een landelijk probleem, waarop Rotterdam geen uitzondering is.

In 2012 volgden ruim 37.000 leerlingen voortgezet speciaal onderwijs. Ruim 18.000 daarvan volgden onderwijs op de zogenaamde cluster 4 scholen voor leerlingen met gedragsproblemen. In 2012 kregen ruim 102.000 leerlingen leerwegondersteuning (lwoo) op het vmbo, waren ruim 27.000 leerlingen ingeschreven op het praktijkonderwijs (PrO). 3300 jongeren volgden onderwijs op een cluster 4 school verbonden aan een instelling voor residentiële jeugdzorg (RJZ, excl. JJI en RJZ+).

	rjz	cluster 4 vso	PrO	lwoo	vmbo	havo/vwo
Roken (dagelijks)	58,6 %	38,4 %	17,4 %	18,2 %	13,6 %	4,2 %
Alcohol (fors wekelijks)	33,3 %	23,4 %	13,7 %	16,9 %	17,7 %	9,5 %
Cannabis (ooit)	66,7 %	42,0 %	15,3 %	16,7 %	20,0 %	13,6 %
Harddrugs (ooit)	29,2 %	19,4 %	13,8 %	7,6 %	6,3 %	4,2 %

Tabel 1 landelijke cijfers 14-15-jarigen¹

Ook in de leeftijdscategorieën 12-13 en 16 jarigen zijn er grote verschillen.

¹ Kepper, A., Monshouwer, K., van Dorsselaer, S., Vollebergh, W. (2012).

Middelengebruik door jongeren. Middelengebruik in de residentiële jeugdzorg, Rec-4, praktijkonderwijs en leerwegondersteunend onderwijs. Tijdschrift voor gezondheidswetenschappen (TSG), 5, 288-295.

4.

Deelt u de mening dat de aanpak die in Rotterdam is gekozen een belangrijke bijdrage kan leveren aan het in kaart brengen en terugdringen van deze problematiek? Zo ja, wat gaat u doen om deze aanpak landelijk door te (laten) voeren? Zo nee, waarom niet?

4.

Ja, want op lokaal niveau ligt een belangrijke taak op het gebied van voorlichting en vroegsignalering ter preventie (en eventueel behandeling) van middelengebruik onder jongeren. Naast de lokale overheid spelen ook andere partijen een rol, zoals ouders, scholen, de jeugdgezondheidszorg en de rijksoverheid.

Ook bij de aanpak van Rotterdam zijn diverse partijen betrokken. In Rotterdam is men net gestart met een aanpak gericht op het voortgezet speciaal onderwijs; er zijn nog geen resultaten bekend. Het ministerie van OCW zal in overleg met de betreffende sectoren en overige partijen bezien of en hoeverre de aanpak in Rotterdam breder landelijk verspreid kan worden. Daarnaast zal ook bezien worden of andere methodieken geschikt kunnen worden gemaakt voor de verschillende risicogroepen in het v(s)o. Aanpakken die in het regulier onderwijs werken zijn niet zonder meer te vertalen naar risicogroepen in het voortgezet (speciaal) onderwijs.

Daarbij zal naast onderdelen van de Rotterdamse aanpak ook, waar mogelijk, gebruik gemaakt worden van de informatie die reeds beschikbaar is. Zoals de websites en lespakketten van het Trimbos instituut, dat hiervoor jaarlijks van mij subsidie ontvangt. Zo onderhoudt het Trimbos instituut bijvoorbeeld de Alcohol- en Drugs infolijnen² en het succesvolle lespakket *De gezonde school en genotmiddelen*³ voor basis- en voortgezet onderwijs en mbo. Dit programma richt zich niet alleen op leerlingen, maar ook op leerkrachten, ouders en schoolbesturen. Ook zorgt de rijksoverheid voor het verspreiden van goede voorbeelden via o.a. het Centrum Gezond Leven van het RIVM (interventiedatabase).

5.

Waaruit bestaat de speciale aanpak voor mbo'ers op niveau 1 en 2? Is deze aanpak succesvol gebleken?

5.

In Rotterdam hebben de ROC's, politie, en de gemeente de handen ineengeslagen en een "Aanvalsplan Drugs & Alcohol op ROC's"⁴ opgesteld.

In dit aanvalsplan worden drie punten als nieuwe aanpak genoemd:

1. Preventie: gecertificeerd veiligheidsbeleid, instellen van een gedragscode, structurele voorlichting vanuit de methode De Gezonde School en Genotmiddelen;
2. Curatie: Professionele hulp op locatie, indien probleemgebruik wordt

---

² Evenals de roken infolijn

³ <http://www.trimbos.nl/onderwerpen/preventie/de-gezonde-school-en-genotmiddelen>

⁴

geconstateerd bij een student, volgt altijd een melding in de verwijsindex van het Stadsregionaal Instrument Sluitende Aanpak (SISA);

3. Repressie: Blowverbod, altijd inschakelen van ouders bij problemen, ook bij meerderjarige scholieren.

Dit plan is in 2011 in werking getreden. De resultaten van het onderzoek naar de effectiviteit van deze aanpak worden in 2014 bekend.

6.

Op welke wijze draagt u bij aan de bewustwording onder jongeren en hun ouders omtrent de gevaren van drugs- en alcoholgebruik, en wat doet u aan de preventie daarvan?

6.

Ik investeer bijvoorbeeld in betrouwbare informatie over drugs en alcohol voor diverse partijen. Denk aan het eerder genoemde lespakket *De gezonde school en genotmiddelen* en de Alcohol- en Drugs infolijnen. Ouders kunnen terecht op de website hoepakjijdataan.nl. Ook investeer ik in het Trimbos programma 'Uitgaan, Alcohol en Drugs' en het Centrum Veilig en Gezond Uitgaan⁵, gericht op het verminderen van riskant alcohol- en drugsgebruik in het uitgaanscircuit en de gezondheids- en veiligheidsproblemen die daarmee samenhangen⁶, en in het Partnership Vroegsignalering Alcohol⁷. Ook is VWS een driejarig programma gestart om de gezonde leefstijl van de jeugd te bevorderen via scholen en door de inzet van social media. Deze zogenaamde 'Jeugdimpuls' wordt gecoördineerd door het Centrum Gezond Leven en wordt uitgevoerd door relevante gezondheids- en onderwijspartners. Het budget (totaal € 6 miljoen) wordt onder andere ingezet ten behoeve van preventie van schadelijk middelengebruik.

---

⁵ <http://www.cvgu.nl/>

⁶ <http://www.trimbos.nl/onderwerpen/preventie/uitgaan-alcohol-en-drugs>

⁷ <http://www.vroegsignaleringalcohol.nl/>